

द्विवक्त्र (द्वि + वक्त्र) 1) adj. zweimäulig, zweigesichtig. — 2) m. N. pr. eines Dānava Hariv. 14286.

द्विवचन (द्वि + वच) n. der Dual, die Casus- und Personalendungen des Duals VS. Prāt. 1,93. 3,28. P. 1,4,102. fg. 22. 1,11. 2,63. 7,1,77. 2,92.

द्विवचस् (द्वि + वच) n. dass. RV. Prāt. 1,18 (28 bei Müller).

द्विवक्त्र (द्वि + वक्त्र) m. eine 16eckige Säule Varāh. Brh. S. 52,28.

द्विवर्ण (द्वि + वर्ण) 1) adj. zweifarbig Pār. Gṛh. 3,9. Çāṅkh. Gṛh. 3,11. — 2) n. Verdoppelung eines Consonanten: क्रुस्वपूर्वो डकारो द्विवर्णम् Taitt. Prāt. 1,9. 2,2.

द्विवर्णय (द्वि + वर्ण) m. N. pr. eines der Vorfahren Çākjamuni's LiA. II, Anh. II.

द्विवर्ष (द्वि + वर्ष) adj. f. या zweijährig: गो AK. 2,9,68.

द्विवर्षक (wie eben) adj. f. वर्षिका dass. H. 1272.

द्विवर्षीण (wie eben) adj. dass. ÇKDr. Wils.

द्विवर्षिक (wie eben) adj. dass. P. 7,3,16, Sch. ऊन^० weniger als zwei Jahre alt M. 3,68.

द्विवाहिका (द्वि + वाह) f. Schwinge, Schaukel Çāḍam. im ÇKDr.

द्विविंशतिकीन (von द्वि + विंशतिक) adj. zwei Zwanziger werth u. s. w. P. 5,1,32, Sch.

द्विविद् nach Colebr. Misc. Ess. II, 303 adj. = द्विवेद; in der mitgetheilten Inschrift (304) steht ^०विद्, im Original selbst aber richtig द्विवेद; vgl. Hall in Journ. of the Am. Or. S. 7,46.

द्विविद् (द्वि + विद्) m. N. pr. eines von Viṣṇu (Kṛṣṇa, Balarāma) besiegtten Affen, der aber auch wieder als Bundesgenosse Rāma's erscheint und wie Mainda ein Sohn der Aṣvin ist, H. 220. MBh. 2, 1122. 3, 16115. 16287. 5, 4405. fgg. Hariv. 2360. 9802. R. 1,16, 15. 4,33, 12. 39,30. 50,6 (fälschlich ^०विध). 6,4,6. 6,24. 24,35. 32,17. VP. 604. fg. Bhāg. P. 3,3,11. द्विविद् der Feind des Dv., Bein. Viṣṇu's H. 221, Sch.

द्विविध (द्वि + विधा) adj. zweifach, zweierlei Çāṅkh. Çr. 16,20, 1. Lātj. 4,5, 19. M. 7,162. fgg. 9,256. 12,88. Suçr. 1,4,3. 149,15. 134,5. H. 127.

द्विविन्दु (द्वि + वि) m. das Zeichen für den Visarga (aus zwei Tropfen bestehend) Vop. 1,17.

द्विविस्त (द्वि + विस्त) adj. zwei Vista werth P. 5,1,31. ^०वैस्तिक dass. ebend.

द्विवेद (द्वि + वेद) adj. zwei Veda studierend, mit zwei Veda vertraut P. 4,1,88, Sch. 2,60, Vārtt. 6, Sch. ^०गङ्ग m. N. pr. eines Mannes Verz. d. B. H. No. 203. ^०वेदिन् = द्विवेद Colebr. Misc. Ess. I, 13, N. — Vgl. u. द्विविद्.

द्विवेशर (द्वि + वेशर) f. ein leichter, von zwei Maulthieren gezogener Wagen Hār. 162.

द्विवैस्तिक s. u. द्विविस्त.

द्विशत (द्वि + शत) 1) n. a) zweihundert P. 6,3,47, Vārtt. Auch ^०शती f. Āṇjabhātja in Journ. of the Amer. Or. S. 6,358. — b) hundred und zwei: ^०शतान्तर Nidāna 1,5. — 2) adj. a) der 200ste MBh. 1. 3. 7. 12 in den Unterschr. der Adhājā. — b) in 200 bestehend, 200 betragend: दम् M. 8,257. 264. 273. 293. 297. 368. 369. 9,290. 200 werth u. s. w. P. 5, 1,35, Vārtt., Sch.

द्विशतक (von द्विशत) adj. 200 werth u. s. w. P. 5,1,21, Sch.

द्विशततम (wie eben) adj. der 200ste Hariv. in der Unterschr. des Adhājā.

द्विशतिका (wie eben) f. ein Betrag von 200 Schol. zu P. 5,4,1. 2.

द्विशत्य (wie eben) adj. = द्विशतक P. 5,1,34. 35, Vārtt.

द्विशफ (द्वि + शफ) adj. zweihufig; m. ein zweihufiges Thier M. 11, 168. Jāgñ. 1,261. गौरज्ञो मरुषः कृत्तः सूकरो गवयो रुतः । द्विशफाः पशवश्चेमे अविहृष्टश्च Bhāg. P. 3,10,20. 6,6,26.

द्विशरीर (द्वि + शरी) m. Bein. Gaṇeṣa's H. 61. — Vgl. द्विदेह.

द्विशस् (von द्वि) adv. zu Zweien, paarweise P. 5,4,43, Sch. Vop. 7,69. RV. Prāt. 18,23. 24. Kātj. Çr. 2,3,6. Suçr. 1,152, 18. 258,6. 2,417,2.

द्विशान (द्वि + शान) adj. zwei Çāṇa werth u. s. w. P. 5,1,36. ^०शाण्य dass. ebend. — Vgl. दैशाण.

द्विशाल (द्वि + शाला) adj. zwei Hallen enthaltend: गृह Varāh. La-grhū. 4,7.

द्विशोर्ष (द्वि + शोर्ष) adj. zweiköpfig Vjūtp. 205. द्विशोर्षक dass.; m. Bein. Agni's Çāḍam. bei Wils.

द्विप्रूर्प (द्वि + प्रूर्प) adj. zwei Çūrpa werth u. s. w. P. 5,1,28, Sch. 20, Vārtt. 3, Sch. ^०शौर्षिक dass. ebend.

द्विप्रृङ्गिका (द्वि + प्रृङ्ग) f. N. einer Pflanze (s. मेघ्रवल्ली) Nigh. Pr.

द्विप्रृङ्गिन् (wie eben) adj. zweihörnig; m. ein best. Fisch Çāḍam. bei Wils.

1. द्विष्, द्वैष्टि und द्विष्टे Dhātup. 24,3; ep. द्विषसि, द्विषते, द्विष, द्विषस्व; imperf. अद्विषस् und अद्विषन् P. 3,4,112. Vop. 9,6,46; ved. द्वैषत्, द्वैषाम, द्वितत्; अद्विष्ट und अद्वित्तत Vop. 9,46. द्वितत् 3. sg. AV. 12,1, 18. 2,33; द्विष्टे; द्वेष्टयति, द्वेष्टा Kār. 6 aus Siddh. K. zu P. 7,2,10; abgeneigt sein, einen Widerwillen empfinden gegen Jmd oder Etwas, anfeinden, hassen, seinen Hass auslassen gegen (acc., dat. und gen.): द्वेष्टि अश्रुपूर्प जाया रूपादि RV. 10,34,3. 1,50,13. 3,53,21. 6,47,9. VS. 1, 25. यो अस्मान्द्वेष्टि यं वयं द्विष्म: AV. 7,81,5. उमे एनं द्विष्टो नभसी चरत्तम् 5,18,5. पूर्वस्तान्द्विष्टि ये त्वा द्विषति 10,3,3. मा धाता धातरं द्वितत् 3,30,3. Çāt. Br. 1,5,4,12. 6,3,2. ईश्वर एनं द्वेष्टो: 2,3,4,6. — M. 7 12. प्रद्विषतो पतिर्भीया किं मां द्वेष्टति चाब्रवीत् MBh. 1,4198. तस्माद्विषसि गोविन्दम् 6,3004. मा पाण्डवान्द्विष 2,1934. पाण्डो: सुतान्मा द्विषस्व 1943. ममापि द्वेष्टुमर्हति 3,15224. ततो ऽद्विषा निर्मालेकि स्वेभ्यो ऽन्येभ्यश्च राज्ञा: Bhāt. 17,61. द्वेष्टि प्रायो गुणिभ्यो ऽपि न च स्त्रियति कस्यचित् 18, 9. न मे प्रीतिर्न च द्विषे MBh. 12,8051. तत्तत्प्राप्य प्रभाप्रभम् । नाभिनन्दति न द्वेष्टि Bhāg. 2,57. न द्वेष्टकुशलं कर्म कुशले नानुमज्जते 18,10. रूम्ये द्वेष्टि Çāḍ. 132. यान्यब्रान्यद्वेष्टि द्विषति शशिनि: Rāga-Tar. 3,284. द्विषत् abgeneigt, anfeindend, hassend; subst. Feind P. 3,2,131. AK. 2,8,1,10. H. 729. mit acc. oder gen. des obj. P. 2,3,69, Vārtt. — Çāt. Br. 1,6, 1,4. 2,1 7. 14,4,1,8. 5,2,1. Taitt. Up. 3,10,4. संवत्सरं प्रतीक्षते द्विषतो योषितं पति: M. 9,77. उन्मत्तम् u. s. w. न त्यागो ऽस्ति द्विषत्या: 79. अद्विषत्तं कथं द्विष्यात्वादश: MBh. 2,1935. द्विषन्वेचराध्याणाम् Bhāt. 5, 97. द्विषतो भयकर्ता MBh. 3,2494. M. 3,144. 4,213. Bhāg. 16. 19. Sāv. 7, 4. Ragh. 6,31. Pañāt. I, 27. Rāga-Tar. 6,243. द्विषतोताप adj. Feindlichen bedrängend Sāṁkṣiptas. im ÇKDr. द्विष्ट verhasst, unangenehm Trik. 3,3,170. राजद्विष्टदेशकृत् Jāgñ. 2,304. MBh. 5,1224. इन्द्र^० 13,531.